

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Nouitatus

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

*pfo nescit-
te, est illiciti-
sum.*

ram pecuniam habeat pro eo tempore, quo eam dominus requisiturus sit Nam lucrum negotiationis est fructus industriae; pecunia enim est de se infœcunda. Ita Beza *part. 1. cap. 42.* Igitur thesaurarii Principum, vel Civitatum, & servi possunt cum pecuniis dominorum quiescentibus negotiari. Sicut vendi potest alterius triticum eo tempore, quo carius valet, & requisitum, postea emi eiusdem quantitatis, & qualitatis, quamvis minori pretio. Et Molina *de iust. tom. 2. tractat. 2. disp. 402. numero 2.* docet, quod si dominus mittat famulum cum nummis aureis ad solvendum creditori, non curans in qua moneta solutio fiat, potest famulus nummos aureos cum argenteis commutare, & luctum ex tali cambio minuto proveniens retinere. *part. 1. tractat. 8. resolutio-
ne 32.* non possunt per alios negotiari ut principales *part. 9. tractat. 7. resolutio-
ne 09.*

*Negotiatio
quidam
dubia.*

5. Petes secundò: An hæc sit negotiatio prohibita? si pecunias, quas ex propriis redditibus, vel fructibus habes in alio regno, non possis ad te Romam, ubi illis indiges, afferre sine magno detrimento, & iactura, ex eo quod moneta Neapolitana v. g. minus Romæ valeat, quam Neapoli: & idè de afferas pecunias Romæ minus utiles, facis ea pecunia emi Neapoli merces aliquas, quas Romæ vendere possis eodem pretio, & fortasse maiori. Distinguendum puto: Nam vel Neapoli pecunia illa æquivaleret Romæ in valore, ita ut non plus valeat Iulius Romanus, quam Neapolitanus; vel non æquivaleret. In primo casu licita erit negotiatio, in secundo non item, & hæc omnia docet Lugo *de iust. tom. 2. disp. 27. sect. 3. num. 33.* cui ego ut satis probabiliter loquenti adhæreo *part. 7. tract. 10. resol. 21. ver. Sed hic.* Negotiatorum gestator, seu procurator alienorum, non tenetur de culpa, etiam levisima *part. 8. tract. 7. res. 35.*

*Procura-
tor alieno-
rum non
tenetur de
culpa.*

NOVITIATUS.

1. **N**ovitiatus debet durare per annum integram, continuam, computatum de momento ad momentum. Vide infra V. Professio, n. 7.

2. Novitiatus non interrumpitur, si morbi curandi causa, vel recreationis, & c. de Prælati licentia. Novitius in domum se transferat. Ita Zanardus p. 2. c. 6. sicut Prælati licentia novitius manere extra Monasterium per maiorem anni partem. Ita Sanch. *sum. to. 2. l. 5. c. 4. n. 28.* Et Azor. *to. 1. l. 12. c. 1. 78.* ita loquitur de Novitio, qui apud seculares extra Conventum toto probationis anno moratus est cum licentia. Idque procedit, etiam si licentia detur à superiore sine iusta causa p. 3. tr. 2. res. 84.

3. Si autem Novitius absque licentia Superioris claustra relinquat, & postea redeat, novitiatus interrumpitur, & non continuatur. Sed Lesius *lib. 2. cap. 4. dub. 7. num. 59.* in hoc patet dari paritatem materiæ, quam dicit esse paucorum dierum, quia continuitas Novitiatus requiritur ad experiendas Religionis austeritates, quas non minus experitur, qui paucos dies intermittit, & in fine anni postea supplet. Naldus verò V. Novitius, numero 4. determinat, egressum à Monasterio per tres, aut quatuor dies impedire moralem continuationem, qui proindè sentite videtur, vnius aut duorum dierum intermissionem non impedire. At Suarez *de Relig. tom. 3. lib. 5. cap. 15. num. 6.* distinguit, & si novitius exeat habitu dimisso, & animo non revertendi, sufficere ad moralem interruptionem quodlibet temporis spatium: quia tunc censetur mutasse statum, & indiget nova receptione. Si verò exeat cum habitu, animo revertendi, non interrumpi, etiam si maneat per aliquot dies, nisi à Prælato dimittatur. Igitur secundum Suarez interruptio novitiatus procedit ab egressu Monasterii, qui in singulis Re-

*Novitia-
tus durare
debet per
annum ino-
tegrum.*

*Non inter-
rumpitur,
si cum Præ-
lati licen-
tia novi-
tius ma-
neat extra
claustra.*

*Etiam per
maorem
anni par-
tem.
Secus ve-
rò, si absq[ue]
licentia.
Nisi quod
aliqui in
hoc admittunt
parvitatem ma-
teria.*

ligionibus est sufficiens, ut necessaria sit nova receptio. *pars 5 tr. 5 ref. 19.*

Et novitius inter-
rumpitur. Fria-
trum Mi-
novum ex
quodā pri-
villegio po-
test conti-
nuari.

4. Adverte etiam, quod Fratres Minores habent privilegium Iulii II. quod in eorum ordine novitiatus interruptus continuari possit: quod privilegium putat Rodriquez *99. Reg. tom. 3. quæst. 15. art. 8.* non esse abrogatum per Tridentinum *sess. 25. capite 25* quia hoc requirit novitiatus annum integrum, non autem continuum, docerque hodie omnes Religiones, eo per communionem uti posse. At Villalobos *tom. 2. tractat. 35. diff. 35. numero 9.* putat sublatum esse, & testatur de declaratione Cardib-

Valer novitiatus pars
dimin. uno
monaste-
rio, & par-
tem in alio
factus.

facti contingentia apud Navarrum. *part. 3. tom. 2. resolutione 89.* vade validus est novitiatus factus partim in uno conventu, & partim in alio. Bordonus, & alii. *parte 9. tractat. 7. resolutione 44.*

5. Circa hanc materiam de novitiatus interruptione, vide plura ingeniose conscripta à nostro doctissimo Bordonus in suo erudito Tractatu de Professione Religiosa, *l. 4. g. 11.*

NOVITIUS, NOVITIA

Novitius
gaudet pri-
villegiis Re-
ligionis.

Novitius est de familia Monasterii, & pars communitatis Religionis, & communicat cum Religiosis professis in omnibus favorabilibus, privilegio canonis, fori, & exemptionis gabellarum. Nec obstat, quod possit ad sæculum redire; nam etiam acolytus potest habitum dimittere, & tamen, dum non dimittit, gaudet privilegiis Ecclesiasticorum. Ita Molina *tom. 3. tractat. 2. disp. 671. num. 2.* & omnes ferè Theologi cum Grasso de *off. Cleric. off. 3. num. 13.* & aliis Iuriconsultis. *par. 1. tractat. 2. ref. 38.* Idque ex speciali privilegio Societatis procedit in eius Novitiis directè, & in Novitiis aliarum Religionum per communicationem. *pi. 3. tr. 2. ref. 73.*

Vnde nota 2. Igitur in primis Novitius non sub-

est iurisdictioni laicali, nec puniri potest à iudice laico ob delicta commissa in sæculo. Vnde V. *Iudex laicus, à numero 14.*

Ubi etiam habebis, quod habitum dimitteas, puniri non possit ab eodem. pro delictis in Religione commissis. Extenditur autem conclusio etiam ad Novitios Ordinum militarium, S. Ioannis, S. Iacobi, Alcantaræ, & ceterorum habentium tria vota, & constitutiones à Summo Pontifice approbatas. Nam, sicut Novitii Religionum Regularium gaudent privilegio fori, ita etiam Novitii milites, quia, ut bene docet Novatius, valet argumentum de

statu Regularium ad statum, & Religionem militarium. Ita docet Marchinus *resolutione pro Novit. D. Iacobi. etc.* declaravit Sacra Congregatio apud Riccium *tractat. 4. resolut. 249. numero 3.* Quod si licubi est contraria consuetudo, ut de hoc Regno testatur Maltrillus *decis. 290. numero 156.* ea non est attendenda, quia est contra immunitatem Ecclesiasticam, reprobata à Sacris Canonibus, & singulis annis in Bulla Cœnæ. Nec obstat, quod dicti Equites quandoque multos annos in novitiatu transigant; nam hoc eis non tollit privilegium fori, ut bene probat Marchinus. Vide etiam Carlevalium de *iud. lib. 1. tit. 1. disputat. 2. quæst. 6. sect. 3. an. 39. par. 5. tractat. 1. resolut. 18.* Deinde Novitius non tenetur solvere gabellas. Vide V. *Gabellas num. 11.* Præterea absolui potest ab omnibus castibus & censuris; ac dispensari in omnibus irregularitatibus, à quibus & in quibus absolvi, & dispensari possunt sui Ordinis professi, si ve protestate ordinaria suorum Prælatorum, si ve privilegiorum virtute. Ita Bordonus de *Prof. Reg. c. 4. quæst. 56.*

An verò habitum dimitteas in illa stre-

incadat, vide infra, n. 7.

3. Porro, quamvis Novitii communent in favorabilibus Religiosorum, per Prælatos ab odiosis tamen exempti sunt. Unde in primis Novitius quoad Sacramentum Pœnitentiæ non subiicitur ab omni-

dispositioni Prælatorum Regularium ut professi, sed absolui potest à Co-

ntibus, & consellario iuris à qui-

Potesque

nis absolui

bus casti-

bus, & con-

cellario iuris à qui-